

Support network for quality ageing

5. bilten

Promocija regionalnog socijalnog razvoja kroz osnaživanje umrežavanja dionika iz javnog i civilnog sektora u pružanju inovativnih socijalno-zdravstvenih usluga za starije osobe.

Interni sastanak projektnih partnera

Peti Interni sastanak partnera u sklopu NET-Age projekta održao se u općini Kanal ob Soči u Sloveniji od 17. do 18. rujna 2014.

Svrha sastanka bila je raspraviti i podijeliti rezultate koji su ostvareni na lokalnoj razini, pripremiti plan za pilot projekte u regijama i omogućiti pregled upravljanja projektom.

Tijekom prvog dana prikazan je općenit pregled stanja projektnih aktivnosti. Istaknuti su elementi rasta projektnih troškova, analiza kašnjenja i njihove moguće posljedice. Partnerima je također omogućen opći uvid u financijsko stanje projekta i promjene u pogledu proračuna. U drugom dijelu prvog dana partneri su raspravljali o lokalnim pilot projektima i radionicama u svojim zemljama te su predstavili očekivane rezultate. Tijekom drugog dana fokus je bio na programu mobilnosti i njegovim rezultatima za svakog partnera. Predstavljene su smjernice za Memorandum o razumijevanju o kojima se raspravljalo tijekom drugog dijela sastanka.

Naglašavamo da je cilj projekta NET-Age poboljšati koordinaciju između javnih i privatnih dionika kako bi se prevladale prepreke u području skrbi za starije osobe, potičući ih na partnersku suradnju na lokalnoj i jadranskoj razini osmišljavajući inovativne socijalne i zdravstvene usluge za starije osobe koje će im jamčiti aktivno, zdravo i neovisno starenje!

Treći trening

Zadnji trening organiziran je od 15. do 16. rujna 2014. godine. Općina Kanal ob Soči bila je domaćin uz podršku lokalnog partnera, ZDUS-a. Tema je bila „Socijalno planiranje i mogućnosti korištenja europskih fondova“. Tijekom dva dana sudionici radionice posjetili su zgradu općine Kanal, a dočekao ih je i gradonačelnik Andrej Maffi.

Trening je pripremljen kao dio programa mobilnosti čiji je cilj povećati kapacitet socijalne skrbi u civilnom, javnom i privatnom sektoru te unaprijediti suradnju između javnog i privatnog sektora. Na posljednjem treningu sudjelovala je veća skupina predstavnika partnera i ostalih dionika koji su uključeni u primjenu socijalne politike. Bilo je 47 sudionika.

Tijekom treninga, nekoliko predavača podijelilo je svoja znanja iz područja projekata i politika EU-a. Sudionicima je predstavljen plan socijalne inkluzije za razdoblje 2014. – 2020. te mogućnosti prekogranične suradnje. Također su dobili pregled tehničkih i financijskih aspekata projekata financiranih iz europskih fondova s naglaskom na Socijalni fond. Sudionicima su pruženi savjeti i predstavljeni primjeri EU - projekata iz prakse.

Pregled pilot projekata

Raznolikost pilot projekata pokazuje da su svi partneri planirali svoje aktivnosti na temelju nacionalnih/regionalnih prioriteta i preporuka Bijele knjige.

Možemo ih podijeliti na tri određene teme:

- promicanje aktivnog starenja, zdravoga životnog stila i mentalnog zdravlja starijih osoba te njihovih prava putem kampanja i internetskih stranica
- razvoj volonterskih aktivnosti koje uključuju starije osobe; aktivnosti usmjerene prema organizaciji i podršci volonterskih usluga putem obuka i drugih načina podrške kao što su volonterski centri/programi
- razvoj inovativnih usluga za starije osobe.

Bijela knjiga projekta NET-Age – Lokalne/regionalne preporuke za pružatelje socijalnih usluga i donositelje politika u području socijalne skrbi za starije osobe

Bijela knjiga jedan je od glavnih rezultata projekta. Svaka regija napravila je svoj nacrt na temelju partnerskog pristupa između javnog i privatnog sektora. Dokument predstavlja sistematizaciju zatečenog stanja i preporuke temeljene na lokalnim radionicama razmjene sa svrhom naglašavanja prioriteta za unapređenje socijalne skrbi za starije osobe u svakoj regiji/zemlji. Može se koristiti za socijalno planiranje i prijenos primjera dobre prakse u sektoru skrbi za starije.

Memorandum o razumijevanju projekta NET-Age

Memorandum o razumijevanju jest multilateralni ugovor između partnera u projektu NET-Age potpisan na kraju projekta kako bi se iskoristili postignuti rezultati i planirale buduće prekogranične suradnje u regiji. Uključuje dugoročne mjere za održavanje socioekonomsko-političkog razvoja uključenih regija kako bi se razvile inovativne socijalne i zdravstvene usluge za starije osobe.

Pregled situacije u Sloveniji u pogledu socijalnih usluga za starije osobe

U Sloveniji, kao u većini europskih zemalja, demografska situacija brzo se mijenja. Sve veća očekivana životna dob, niža stopa nataliteta, promjena uloga u obitelji i teški makroekonomski uvjeti postaju glavni izazovi za socijalno stanje i na njih se mora na vrijeme odgovoriti i reagirati.

U 2014. godini, Slovenija je imala 17,5 % osoba starijih od 65 godina. Postotak osoba starijih od 80 godina dosegao je 4,75 %. U analizi socijalnog programa „Starije osobe za bolju kvalitetu života u domu“, Zveza društava upokojenceva Slovenije procjenjuje da je 80,9 % osoba starijih od 69 godina potpuno sposobno brinuti se za sebe. Ukupno 18,9 % starijih osoba treba različite oblike zdravstvene i socijalne skrbi, dok 5 % njih prima institucionalnu njegu te se samo 3,2 % koristi uslugama pomoći u kući. Ostali ovise o pomoći neformalnih njegovatelja ili su prepušteni sami sebi. Neformalna njega i njegovatelji ne cijene se dovoljno. Uloga volontera iznimno je važna kada se radi o pružanju njege ovim ljudima.

Socijalna skrb odgovorna je za kvalitetu života svih građana, posebice osjetljivih skupina. U travnju 2013. Slovenski parlament usvojio je „Odluku o nacionalnom programu socijalne pomoći za 2013. – 2020.“ sa smjernicama, ciljevima i zadacima za socijalnu zaštitu starijih osoba. Na provedbu programa utječe trenutna makroekonomska situacija u Sloveniji, financijska kriza te politički nemiri na nacionalnim i lokalnim razinama. Za razdoblje do 2016. godine u Odluci se postavljaju važni glavni ciljevi: smanjenje rizika siromaštva i povećanje socijalne uključenosti socijalno ugroženih i osjetljivih skupina, unapređenje kvalitete, pristupa i dostupnosti socijalnih usluga i programa, osiguranje većeg utjecaja korisnika i predstavnika korisnika u planiranju i provedbi usluga.

Prvi cilj još nije postignut obzirom da stopa rizika od siromaštva raste. Glavni prihod za starije osobe (umirovljenike) nije se mijenjao prethodne tri godine. Štoviše, smanjivao se. Broj primatelja financijske socijalne pomoći narastao je, dok se od 2011. broj primatelja doplate za zaštitu uz mirovinu znatno smanjio; u 2012. godini za gotovo 78 % (prosinac 2011.: 46 752 primatelja, prosinac 2012.: 10 217 primatelja). Posljedice za najosjetljivije starije osobe su nesnošljive. Među starijim osobama žene koje žive same (42,1 %) u većem su riziku od siromaštva.

Socijalne usluge za osobe s invaliditetom i bolesne osobe

U Sloveniji se dugoročna organizirana njega za starije osobe temelji većinom na institucionalnoj njezi. Država je odgovorna za mrežu i uspostavlja te definira standarde njezina funkcioniranja. Operatori u mreži većinom su javne institucije (54), operatori s koncesijom (34) i dvije institucije s dozvolom za rad (5 % za starije osobe). Dob i zdravstvena struktura stanovnika postaje sve teža. Potrebno je više njege. Postoji više kapaciteta vezanih uz potražnju. Socijalni dio programa temelji se na samostalnom plaćanju, dok se za javne institucije i operatore s koncesijom zdravstvena njega financira putem zdravstvenog sustava, unatoč nedostatku sredstava.

Dnevna skrb za starije osobe i centri za dnevnu skrb: samo 363 starije osobe su u dnevnoj skrbi i to u centrima koji se većinom oslanjaju na domove za starije osobe. Cijena usluge jest do 70 % u usporedbi s cijenom za cjelodnevnu njegu u domu za starije osobe. **Samostalna kućanstva za starije osobe:** u Sloveniji domovi za njegu starijih osoba također pružaju usluge za 907 samostalnih kućanstava za starije osobe. Većina navedenih unajmljeni su stanovi, a neki su u privatnom vlasništvu. Za većinu starijih osoba usluga je preskupa i nedostupna.

Društveno koristan rad: najrasprostranjeniji društveno koristan rad jest pomoć u kući, koju organizira i financira većina općina. Pomoć u kući vrši 82 različitih operatora (centri za socijalni rad, domovi za starije osobe i privatni koncesionari). Cijena usluga za korisnike razlikuje se i ovisi o sufinanciranju općine. Prosječna cijena sata usluge za korisnika jest 5,12 eura. Vremenski okvir usluge ograničen je. Broj korisnika (6540), u usporedbi s brojem uključenih osoba, gotovo je tri puta manji što je ozbiljan zaostatak u odnosu na ciljeve Nacionalnog programa socijalne pomoći. Razlozi malog omjera uključenih osoba jesu: neprimjerena cijena i vremenska dostupnost, neodgovarajuća usluga za potrebe korisnika i mnogi drugi. Neke vrste društveno korisnog rada u Sloveniji još su u začetku, a neke se razvijaju jako sporo, kao na primjer daljinska zdravstvena skrb.

Slovenija je također na početku što se tiče palijativne skrbi – skrbi za umiruće osobe i njihove obitelji. Ona je većinom prisutna u domovima za starije osobe – organiziranim radom koji je počeo u nekim bolnicama i zdravstvenim centrima postigli su se neki pozitivni rezultati.

Civilno društvo i volonterstvo

Starije osobe u Sloveniji organizirane su u Federaciju udruga umirovljenika (ZDUS). To je najbrojnija organizacija civilnog društva u Sloveniji koja uključuje polovinu svih starijih osoba u cijeloj zemlji. ZDUS ima status humanitarne organizacije jer se njegovi programi brinu za sve starije osobe bez obzira na članstvo u udrugama. Sa svojim aktivnostima i projektima više od deset godina organiziranog volonterstva i pomoći osobama starijima od 69 godina (socijalni program „Starije osobe za bolju kvalitetu života u domovima“) može biti dobar pokazatelj potreba ciljane skupine. Starije osobe znaju da trebaju i žele surađivati sa svima onima koji mogu pridonijeti boljoj kvaliteti njihova života.

Zaključak

U projektu NET-Age analizirali smo situaciju i uvjete u kojima žive starije osobe u Sloveniji. Cilj je bio pogledati uvjete života starijih osoba i povećati ulogu lokalne zajednice u podizanju kvalitete života osoba. Opći zaključak jest da koordinacija, umrežavanje i suradnja između usluga zdravstvene skrbi, centara za socijalni rad, općina i volonterskih organizacija mogu donijeti pozitivne rezultate. Međutim, još je mnogo toga potrebno napraviti. ZDUS u sljedećim mjesecima planira predstaviti rezultate projekta NET-Age u drugim regijama Slovenije i nadamo se da bi projekt NET-Age mogao postati primjer dobre prakse za druge općine.

Napisao:

Aldo Ternovec

This document has been produced with the financial assistance of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme. The contents of this document are the sole responsibility of NETAge partnership and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme Authorities

LEAD APPLICANT:

PROJECT PARTNERS:

ASSOCIATE:

